

POSTANOWIENIE

22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 22 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M. Ł.

z udziałem J. Ł.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej J. Ł.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 22 grudnia 2022 r., II Ca 801/22,

1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej uwzględnienia apelacji uczestniczki oraz oddalenia apelacji wnioskodawcy;

2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;

3. zasądza od J. Ł. na rzecz M. Ł. 2700 złotych kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Uczestniczka J. Ł. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z 22 grudnia 2022 r., zaskarżając je w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne:

1) Czy na podstawie art. 33 pkt 2 i 10 w zw. z art. 45 § 1 k.r.o. po dokonaniu nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kolejnej surogacji ustalenie procentowego udziału nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny ustala się w oparciu o pierwszą wartość bez uwzględnienia późniejszego wzrostu wartości przedmiotu, na który dokonano nakład z majątku osobistego na majątek wspólny na zasadzie proporcji jak i bez ustalenia wartości tego nakładu w późniejszej cenie?

2) Czy na podstawie art. 33 pkt 10 w zw. z art. 45 § 1 k.r.o. procentowa wartość nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny przy drugiej surogacji powinna być ustalana w oparciu o wartość kwotową pierwszej surogacji w porównaniu do wartości przedmiotu ustalonej przy drugiej surogacji?

Ponadto skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wobec nieprawidłowego przyjęcia wartości nakładu na nabyty lokal w ramach dokonanego wkładu budowlanego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wnosił o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (uchwała składu siedmiu sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13). Skarżąca nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu postanowienia Sądu Okręgowego w części, w jakiej uwzględniono jej apelację oraz oddalono apelację wnioskodawcy. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej w tej części, na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., jako niedopuszczalnej.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Po pierwsze, skarżąca w treści uzasadnienia wskazała, że „[w] niniejszej sprawie występuje w zasadzie jedno najistotniejsze zagadnienie prawne związane z zakresem ustalenia przez sąd wartości surogacji odnoszącej się do nakładu z majątku osobistego na majątek osobisty” (s. 8 skargi kasacyjnej). Nie jest zatem jasne czy skarżąca sformułowała dwa czy jedno zagadnienie prawne.

Po drugie, przyjmując, że skarżąca sformułowała dwa zagadnienia prawne, to nie sporządziła ona w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w zakresie pierwszej przesłanki kasacyjnej. Skarżąca sporządziła bowiem jedno uzasadnienie o ogólnikowej treści (s. 8-10 skargi kasacyjnej). Skarżąca nie przedstawiła pogłębionego wyводу dotyczącego każdego z poruszonych zagadnień prawnych. Nie wskazała na rozbieżności w doktrynie lub orzecznictwie, nie przedstawiła możliwych interpretacji prawnych, ani racji juretrycznych stojących za każdą z nich. Nie wykazała również, dlaczego dotychczasowy dorobek orzecznictwa Sądu Najwyższego jest niewystarczający do ich rozstrzygnięcia.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest natomiast odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Wniosek ten podlega analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie

oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, mimo że argumenty mogą być podobne (postanowienie SN z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19).

Po trzecie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przy rozliczaniu nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny należy ustalić stosunek ułamkowy tych nakładów do wartości rynkowej rzeczy należącej do majątku wspólnego z chwili jej nabycia (lub wytworzenia), a następnie odnieść tę wielkość do wartości z daty podziału (zob. uchwały: z 16 grudnia 1980 r., III CZP 46/80, OSNC 1981, nr 11, poz. 206; z 17 kwietnia 1989 r., III CZP 31/89; z 5 października 1990 r., III CZP 55/90, OSNC 1991, nr 4, poz. 48, a także postanowienie z 2 października 2008 r., II CSK 203/08). Wpłata na wkład mieszkaniowy, z uiszczeniem którego związany był przydział mieszkania spółdzielczego, do którego prawo wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków, dokonana przez jedno z małżonków ze środków stanowiących majątek osobisty – stanowi nakład z tego majątku na majątek wspólny. Przy podziale majątku wspólnego jedno z małżonków, które poczyniło ten nakład, może się domagać jego zwrotu (art. 45 § 1 i 2 k.r.o.). Roszczenie o zwrot nakładu jest roszczeniem o zwrot jego wartości. Chodzi tu o wartość nie w chwili dokonywania nakładu, ale w chwili orzekania o zwrocie nakładu (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2021 r., III CSKP 66/21).

Skarżąca nie wskazała w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, dlaczego w okolicznościach sprawy konieczna jest ponowna wypowiedź Sądu Najwyższego odnośnie do powyższej problematyki, skoro Sady *meriti* wprost odwoływały się do przedstawionego mechanizmu rozliczenia nakładów z majątku osobistego na wspólny. Natomiast przyjęcie określonej wysokości ułamka, jako podstawy rozliczeń tych nakładów, jest już kwestią ustaleń faktycznych, które w postępowaniu przed Sądem Najwyższym nie mogą być kwestionowane (art. 398³ § 3, art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Skarga kasacyjna jest natomiast oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia SN: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżąca nie wykazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Uczestniczka postępowania nie wyjaśniła, jaki przepis bądź przepisy zostały jej zdaniem naruszone w stopniu kwalifikowanym, przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi. W tym fragmencie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w ogóle nie został wskazany żaden przepis prawa (s. 7-8 skargi kasacyjnej). Taka konstrukcja wniosku wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w części w jakiej nie podlegała odrzuceniu, oraz stosownie do art. 520 § 2 k.p.c. w zw. § 4 ust. 1 pkt 8 w zw. z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie obciążył skarżącą kosztami postępowania kasacyjnego.

[SOP]

(r.g.)

